

Om Bostadsreformer

Eva Björklund

På Kuba finns ca 3,55 miljoner bostäder för 11,2 miljoner invånare, knappt 3,2 per bostad. Sedan 1959 har 2,7 miljoner bostäder byggts. De har sålts med äganderätt till de boende till starkt subventionerade priser, för avbetalning under 15-20 år, högst 10 procent av familjeinkomsten. Omkring 87 procent av hushållen äger sina bostäder, och de flesta har inte längre någon skuld att betala av. Men de har inte kunnat sälja och köpa, bara byta till andra av motsvarande värde. Det har varit krångligt och pengar under bordet har förekommit.

1958 fanns bara 0,8 miljoner bostäder för nästan 6 miljoner invånare, 7,5 personer per bostad varav ca 13 procent bedömdes ha godtagbar standard, 80 procent av dem i Havanna.

Vid revolutionssegern beräknades behovet av nya bostäder till 700 000. Redan 1959 satte bostadsbyggandet fart för att ersätta slumområdena kring Havanna. Genom stadsreformlagen 1960 nationaliserades alla hyresfastigheter, överfördes till hyresgästerna (i Havanna var 75 procent hyresbostäder) och hyran sänktes till hälften och blev avbetalning på lån.

De första åren på 60-talet byggdes ett hundratal nya byar på landsbygden med 12.000 nya bostäder. 1971 hade det blivit över 100.000 och 1980 hade 295.000. Då ökade byggandet av flerbostadshus i städerna med kollektivt självbyggeri. På 80-talet ökade också egnahemsbyggandet till ca 30 procent av ca 50.000 nya bostäder per år. Det mesta byggdes utanför Havanna.

Med den ekonomiska krisen i början av 90-talet upphörde i stort sett allt bostadsbyggande och underhåll. Nybyggnationen kom igång så smått i mitten av 90-talet, men på låg nivå, 20-30.000 bostäder per år fram till 2006 med över 110.000, de flesta med självbyggeri. Sedan sjönk det igen till ca 50.000 per år. Orkanhösten 2008 totalförstördes 65.000 bostäder och ca 450.000 skadades vilket lade beslag på mycket byggnadsmaterial. Sedan krisen på 90-talet har annars i stort sett allt underhåll fått stå tillbaka, så behovet av upprustning är mycket stort.

Att köpa och sälja bostäder

Den 1 november kom den lag som underlättar köp och försäljning bostäder. Den omfattar kubaner och utlänningar som är permanent bosatta i Kuba. Men som tidigare har ingen rätt att äga mer än en permanent bostad och en fritidsbostad. Köpen genomförs hos notarie efter att säljare och köpare kommit överens om priset. Köparna måste visa att de har tillräckligt med rättmätigt förvärvade pengar på banken, och betala med bankcheck. Köpare och säljare får vardera skatta 4 procent av priset. Den nya lagen gör det också enklare att byta och testamentera bostäder.

Del av fotomontage Anders Rising

Detta välkomnas överlag på Kuba men utländska kommentarer klagar över att det är långt ifrån tillräckliga på den makroekonomiska nivån: "Än så länge har Kubas regering inte ändrat den grundläggande filosofin som i Kina och Vietnam där de accepterar att "det är bra att bli rik" (Paul Hare, föreläsare på Boston University). Andra befarar att de enda som kommer att kunna dra nytta av detta är ljushyllt medelklass med släktingar i USA som skickar pengar och att det kommer att öka klyftorna mellan olika samhällsskikt.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se